

METS KUI ELUKESKKOND

LÜHITUTVUSTUS: Programm toimub kohas, kus on õppetöoks sobivad metsakooslused ja saab tegutseda võimalikult turvaliselt ja loodust tallamisega kahjustamata. Enamasti toimuvad Tartu loodusmaja juhendatud metsaprogrammid Alam-Pedjal Selli-Sillaotsa õpperajal, Taevaskojas, Vitipalu või Vapramäe õpperajal.

Rajal liikudes tutvuvad õpilased erinevate metsatüüpidega, õpivad tundma kodumaiseid puuliike ja puude seoseid teiste elusolenditega (taimed, seemed, loomad). Õpilased uurivad metsa elustiku mitmekesisust, teevad vaatlusi, mõõtmisi ja lahendavad ülesandeid. Tegevused sõltuvad programmi toimumise aastaajast.

EESMÄRK:

Õpilane

- **Teab**, et metsatüüp sõltub kasvukoha omadustest
- **Tunneb** tavalisi kodumaiseid puid ja teisi metsataimi
- **Oskab** märgata, vaadelda ja kirjeldada taimi, loomi ja seeni

- **Oma** teadmisi metsaökosüsteemi toimimisest, liigirikkusest ja inim mõjust sellele

- **Mõistab** metsade tähtsust

- **Teab** loodushoiu põhimõtteid ja oskab neid metsas liikudes rakendada

SIHTRÜHM: 4. – 6. klass

ÕPPE KEEL: eesti

RÜHMA SUURUS: kuni 24 õpilast

KESTUS: 3–4 akadeemilist tundi

SEOS ÕPPEKAVAGA: Mets elukeskkonnana. Eesti metsad. Metsarinded. Nõmme-, palu-, laane- ja salumets, nende bioloogiline ja majanduslik iseloomustus. Metsade tähtsus ja kasutamine. Inim mõju metsale. Metsade kaitse Looduskeskkonna muutumine inimtegevuse tulemusena. Jätkusuutlik areng.

TOIMUMISKOHT JA AEG: valitud metsa õpperada, aasta ringi, parim aeg on kevad või sügis.

VAHENDID: töölehed, kirjutamisvahendid, luubid,

luuptopsid, mõõdulindid, kolmnurk-joonlauad, määramislehed.

Õpetajaga lepatakse eelnevalt kokku, kas töölehti täidavad lapsed individuaalselt või paari kohta.

PROGRAMMI ÜLESEHITUS:

Sissejuhatus: Tutvustatakse programmi eesmärki ja õppetöö käiku. Õpilastele jagatakse paari peale või individuaalselt töövahendid.

Töö käik:

- Teemasse sissejuhatus toimub õpperaja alguses ja vestluses selgub kus see rada asub, mille poolest on eriline ja vaadeldakse raja skeemi või kaasa võetud kaarti.
- Rajal õpitakse tundma puu liike (määratakse metsatüüp), õpitakse tundma põõsaid, puhmaid, rohhtaimi, samblaid ja seeni. Hinnatakse puude ja teiste taimede kasvutingimusi, pinnase vee ja toitainete varu.
- Õpitakse mõõtma puu ümbermõõtu ja kõrgust erinevate vahenditega.

- Rühmatööna uuritakse liigirikkust metsa erinevates kohtades.

- Retke kestel otsitakse loomade tegevusjälgi ja vaadeldakse linde, putukaid jt. loomi. Leitakse liikidevahelisi seoseid, õpitakse tundma kasureid, kahjureid ja lagundajaid.

Kokkuvõte: Lõpuringis korratakse üle tähtsamad uued teadmised. Iga õpilane saab kaaslaste ja juhendajaga oma muljeid jagada. Vajadusel täidetakse tagasiside leht.

Lõpumäng või viktoriin.

JUHENDAJAD:

Tiina Lilleleht, TÜ bioloog/bioloogia-keemia õpetaja;
Tartu loodusmaja õpetaja

Aire Orula, EMÜ põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine; Luua Metsandus kool retkejuhtimine;
Tartu loodusmaja õpetaja

Helle Kont, TÜ geograaf, geograafia õpetaja,
loodusmajas programmijuht

TARTU LOODUSMAJA – TEEVIIT LOODUSE JUURDE

